

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Autorský komiks

Ondřej Malina

Plzeň, 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Komiks a ilustrace pro děti

Bakalářská práce

Autorský komiks

Ondřej Malina

Vedoucí práce: MgA. Marie Kohoutová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň, 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2020

.....

podpis autora

Obsah

Bufo	5
Příprava a proces tvorby.....	5
Proč Bufo?.....	5
První nápady	5
Lokace.....	6
Postavy.....	7
Proč? Č.2.....	8
Proces vzniku.....	8
Storyboard.....	9
Character design	9
Symbolika.....	9
Lettering, SFX, coloring	10
Seznam zdrojů a použité literatury.....	11
Resumé	12

Bufo

PŘÍPRAVA A PROCES TVORBY

Ze spousty poznámek a otázek nakonec vykrytalizovaly hlavní premisy pro tvorbu příběhu. Převertáčená realita nebo alternativní realita, urban legenda, kult, lidi ve špatný čas na špatném místě. Níže se víc rozepisuji o celém procesu přípravy a rešerší.

PROČ BUFO?

Klasická otázka každé tvorby. V druhém ročníku jsem měl nápad na bakalářskou práci. Měla to být sbírka kratších komiksů ve stylu „černá sanitka“, spíše parodická verze na urban legends. Dospěl jsem časem k názoru, než třístit v krátkém čase pozornost mezi mnoho příběhů, raději se budu soustředit na jeden. Dalším důvodem bylo, že jsem chtěl vytvořit zárodek potenciálního univerza, o kterém by mě samotného bavilo číst.

Dalším důvodem je, že mě fascinují moderní horrory. Konkrétně novodobé děsy psychologických horrorů. V jednom z mých nejoblíbenějších hlavnímu protagonistovi někdo stále vypojuje mobil z nabíječky, až se baterie vybijí a on si tak nemůže zavolat o pomoc. Hezká variace na starší přestřihnuté telefonní dráty. V teenagerských horrorech je několik variací na proměny lidí v zombie nebo zrůdy nebo rozpadu lidského těla – strach ze sexem přenosných chorob. Ostatně tímto se zabývá například Charles Burns v komiksu Black Hole^[1]. Hledal jsem tedy, jakou urban legendu mohu vytvořit, aby zároveň byla hezky absurdní, jak to mám rád. Moje legenda je založená na tom, že pokud máte akné, a nacházíte se dál od civilizace, řekněme v lesích Moravského krasu a začne se kolem vás ozývat stále hlasitější kvakot ropuch, měli byste se bát. Mohou vás totiž unést do své tajné laboratoře a vysát vás.

PRVNÍ NÁPADY

Prvotní nápad vytvořit komiks točící se kolem tajemného ropušního kultu unášejiícího mladé narkomany a dále zpracovávající jejich těla na drogu přišel někdy na jaře roku 2019. Sledoval jsem tehdy reportáž „Getting High with a Hallucinogenic Toad Prophet“^[2] z dílny Vice. Dokumenty a příběhy o drogách a halucinogenech mě fascinují, tím víc, že jsem člověk s farmakofobií, přesněji tedy s fobií z všemožných drog a jehel včetně cigaret a alkoholu).

[1] BURNS, Charles. *Černá díra*. Praha: BB/art, 2008. ISBN 978-80-7381-371-0.

[2] Getting High with a Hallucinogenic Toad Prophet, Youtube, nahráno uživatelem: Vice, 7. dubna 2015, <https://youtu.be/cOFSX6nezEY>

Během sledování jsem měl jednu ze svých myšlenek co by kdyby. Konkrétně, co kdyby existovala alternativní reality, v které by drogu z žab neužívali lidé, ale naopak žáby, přesněji ropuchy užívali drogu z lidí. O Bufo Alvarius jsem si pak načetl nějaké články, spíše populárně naučné.

Dále jsem čerpal inspiraci z různých krimi dokumentů o únosech a vraždách lidí na okraji společnosti. Mezi rešerše patřily také články o varnách a drogových gangech působících na území Moravy. Některé skandály, kdy obchod prorůstal právě i mezi teenagery, dokonce na několika gymnáziích na moravském Slovácku si pamatuji z doby, kdy jsem tam studoval.

Jak už jsem psal výše, chtěl jsem stvořit urban legendu, kde děs bude cílit spíše na mladší lidi, teenagery a navíc ty na okraji. Tedy hlavní sdělení Bufo je: „Drogy jsou špatné áno? Ale pokud máte akné, tak máte smůlu taky.“ Skupinu nebožáků jsem tedy zúžil a nechal jsem se mimoděk inspirovat konspirační teorií o skupině elit, kteří unášejí malé děti a s pomocí mučení z nich získávají adrenochrom. Podobně jako v konspirační teorii, tak i v komiksu touto mocnou skupinou, jež svůj vznik datuje až do dob neolitu, kult Bufo skutečně je.

LOKACE

Ačkoli právě pervitinové varny a příběhy drogově závislých na pervitinu jsem znal dokonce z velmi blízkého okolí, vždycky mě nějakým způsobem přitahovala krajina Moravského krasu, Adamov a Blansko. Blansko je zároveň historicky jednou z oblastí bohatou na výskyt ropuch, tedy ideální lokace pro zasazení příběhu o fiktivní vývojové větvi druhu Bufo. Další rešerše se tedy týkaly okolí Adamova a Blanska. Pro komiks byl užitečný hlavně fotografický materiál z areálu firmy Adast v Adamově. Inspirací pro podzemní chodby a interiéry byly různé protiatomové kryty z období studené války, ať už v Adamově nebo jeho okolí. Dodnes jsou některé kryty volně přístupné veřejnosti, ovšem vstup je na vlastní nebezpečí.

Ze skic se nakonec do komiksu probojovaly ikonická „Desítka“ z areálu Adastu, která si zahrála zašívárnu narkomanů, části chodeb z protiatomových krytů a skici laboratoří z éry socialismu nakonec nahradil v roli laboratoře batrachologa Richarda dům z Černic za Plzní.

Pro lepší představu jsem si také vytvořil skici a mapu území, na kterém se komiks odehrává. Ze stejného důvodu jsem ještě na podzim 2019 rozpracoval životopisy hlavních postav. Jak už to bývá, v samotném komiksu zazní jen zlomek informací, které jsem o postavách nasbíral.

POSTAVY

Petr například je taková chiméra z lidí, které jsem dříve znal nebo jsem o nich slyšel od mých kamarádů. Jedna z dějových linek se točí právě kolem něj. Je to dobrý student ze střední chemické školy, ale stal se závislým na sázení, na němž nadělal dluhy a podle rčení „vaří přece všichni“ se rozhodne dluhy splácet vařením pervitinu. Má svou menší stálou základnu zákazníků, ovšem ti začnou beze stopy mizet. Motivací Petra k rozkrytí záhady je tedy jeho upadající podnikání v důsledku klesající poptávky, tedy unesených narkomanů.

Původně ve scénáři Petr Nikolu stalkoval, ale v průběhu psaní postavy jsem si uvědomil, že Petr by něco takového nedělal, a jelikož by Nikolu sledoval jen proto, že to bylo ve scénáři, tak jsem tuto linku opustil. Sleduje ji nakonec vcelku nechtěně, protože je za Nikolou vždy o krok pozadu. Oba míří na stejné místo, jen z jiných pohnutek. V současné verzi mu Nikol přebrala zákazníky a Petr je tedy pasivní spíše z donucení.

Nikol měla původně ve scénáři plnit roli pohádkové princezny, kterou je potřeba vysvobodit ze zajetí. Od začátku se mi tato představa přičila. Bufo je příběh, ve kterém se lidem dějí špatné věci, protože jsou ve špatný čas na špatném místě. Ne proto, že by byly postavy slabé nebo neschopné. Realita Bufo je zkrátka dost zlomyslná. I když Petr zůstává hlavní postavou příběhu i Nikol navzdory absenci ve většině sešitů nakonec ukáže, že není žádné ořezávátko. Je také potřeba zmínit, že komiks záměrně hned v prvních panelech první kapitoly propadne v Bechdel testu. Je to takový vztyčený prostředníček všem těm, kteří někoho soudí jen na základě několika doměnek (ať už autory, kteří mají své důvody proč se postavy chovají, jak se chovají nebo lidi všeobecně). Již na dalších stránkách se čtenář přesvědčí, že Nikol však vede dvojí život. Pro své spolužáky je prostě holčkou, která má všecko. Je hezká, zároveň chytrá, vyhrává všemožné chemické olympiády, randí se starším klukem fotbalistou, pracuje na praxi v laboratoři u rodinného známého, batrachologa Richarda. Má úspěšný instagram profil, kde se věnuje make-up kosmetice. Zdálo by se, že bude oblíbená, ovšem závist je všudypřítomná, tak má jen jedinou kamarádku. Ani ta však neví o chorobě, kterou Nikol trpí. Tou je PCOS. Tu skrývá pod mocnými nánosy make-upu, který nesundává ani v tutoriálech pro svůj instagramový profil. Nikol je ovšem geniální chemička a u Richarda v laboratoři se jí po sérii testů podaří vyvinout, zdá se úspěšný lék proti PCOS. Tady si dovoluji poznámku, že tohle je jeden z mnoha faktorů proč jde spíše o pulp fiction než sci-fi. Způsob jakým totiž Nikol vyvine lék je demagogie a čistý výmysl. Zatímco Bufo s pomocí svého séra naopak šíření akné a rozpadu lidského těla napomáhají. Nikol stojí v protikladu k Bufo, a tak ačkoli se zdá její únos náhodný, měl pouze tento dojem vyvolat.

Richard je třetí a poslední hlavní postavou Bufo. Je to ctižádostivý batracholog (odborník zkoumající obojživelníky), specializuje se na ropuchy. Trvale se usídlil v Blansku, kde našel ideální podmínky pro sledování těchto živočichů. Amatérský speleolog, sní o tom, že v krasu by mohl

objevit nějakou dosud neznámou větev ropuchy. Jako Petr i Nikol je Richard člověk ve špatný čas na špatném místě. Kult Bufo si jej vyhlédne a donutí ho spolupracovat a pomáhat ropuchám v unášení lidí. Richard je vůči kultu vázán mlčenlivostí, ale doufá, že právě o nich jednou napíše vědecké texty, které by mu vynesly slávu. Kult ovšem funguje jako pravá narkomafie. A pokud nechce, aby se o nich kdokoli dozvěděl také to tak zůstane.

PROČ? Č.2

Ve světle nedávných událostí je zřejmě těžší předpovídat (mohu jen odhadovat podle svojí sociální bubliny, v které se komiksy ať už tištěné nebo v digitální podobě kupovaly vesele dál), jakým způsobem se bude ubírat komiksový trh globálně. Zároveň zde nechci dlouze polemizovat, jak se bude vyvíjet zameření čtenářské obce v tuzemsku, to nechám s dovolením komiksovým teoretikům. Ovšem jako člověk odchovaný Asterixem, Sedmikráskovem od Svitalského a Kačery (nebo také podle úvahy „protože je to přece komiks,“ – v dětském oddělení knihovny objeveném Gipsym^[3] od Mariniho nebo starými výtisky, tuším Ikarie, s jedním velmi specifickým výjevem z Hard Boiled^[4] od Millera a Darrowa, které se klukovi na prvním stupni vryjí do paměti) doufám ve stoupající diverzitu mezi českými komiksovými tituly. Sám si myslím, že cesta k výchově nových generací čtenářů vede skrze online svět, ale pokud to bude možné rád bych přispíval podobnými a snad i lepšími tituly než je Bufo k této diverzitě. Druhé proč raději zkrátím, jelikož v současné době jsem stále v přišerném skluzu s dokončením fyzické verze bakalářské práce.

PROCES VZNIKU

Ještě na v létě 2019 jsem si Bufo představoval jako komiks, který bude stát hodně na koloringu ať už analogovém nebo digitálním. Od té doby jsem si našel cestu ke štětcí a inkoustu. Bylo to pomalé skrze skicák, ale karanténa mi dala prostor se se štetcem více sžít. I když mě překvapilo kolik času a nervů mě stálo, než jsem jakž takž dosáhl toho, co jsem si představoval. Začal jsem více studovat kombinace linek a černé plochy a do jisté míry se mi to povedlo aplikovat i na Bufo. I když jsem stále nespokojený s mírou kontroly, kterou v současné době nad štetcem mám, tak cítím, jak se to za poslední měsíce zlepšilo. Stejně zlepšení cítím i v kresbě a to hlavně v tom směru, že jsem dnes schopný více věcí i anatomie nakreslit z paměti bez předlohy.

[3] MARINI, Enrico. *Gipsy*. Přeložil Tomáš BICEK. Praha: BB art, 2002. Komiks (BB art). ISBN 80-7257-770-0.

[4] MILLER, Frank. *Drsná škola*. Ilustroval Geof DARROW. Praha: Martin Trojan - 3-JAN, c2013. ISBN 978-80-86839-69-1.

STORYBOARD

Vznikal původně podle zkratkovité osnovy a malým náčrtčích pět krát pět centimetrů. Už jsem si tak zvykl pracovat a v těchto náčrtčích většinou zkouším rytmus a takt jednotlivých stránek. Zajímalo by mě jestli je více komiksových kreslířů, kteří uvažují o komiksu v taktech, podle kterého určuji délku záběru, tedy velikost panelu nebo počet bublin. Řídím se ovšem stejně jako v hudbě citem, noty spíše číst neumím. Podle náhledů pak vznikl storyboard v A6 sešitu s náčrty bublin.

Původně jsem si představoval, že si lettering vyzkouším digitálně už během hotových tužek a případně budu kresbu ještě upravovat, ale zjistil jsem, že jsem přišerně pomalý, tedy něco, na čem musím hodně zapracovat. Lettering jsem zkoušel tedy od oka v nahodilých A4 skicách za pochodu při dokončování kreseb v tužce. Původně byl komiks také o pět stran kratší. To byla rezerva, která mi chyběla do délky dvou sešitů a při prvním storyboardu jsem myslel, že délka bude stačit. Postupně jsem přidal tu stranu v akčnějších sekvencích tu stranu pro umocnění dojmu delšího časového úseku a myslím, že to komiksu prospělo.

CHARACTER DESIGN

Velkou část jsem věnoval vymýšlení postav. Nejen abych byl schopen je nakreslit z každého možného úhlu, ale také jejich výrazům a oblečení, které samo o sobě vypráví příběh. Rešerše určily že influencerka Nikol bude mít džíska a mikinu s kapucí jako jeden z typických módních trendů mezi modelkami, tento outfit byl schválen pětičlennou genderově nevyváženou porotou ve složení pěti žen. Petr má na sobě triko s kresbou od Daniela Johnstona, které alespoň v mém složitém proudu asociací předznamenává Petrův osud. Richard jako usedlý pán před duchodem nedá dopustit na svoje bílé prestižky, které používá místo zdravotní obuvi. Vzhled Nikol a Petra je dán jejich backstory. Finální verze Richarda měla předobraz v Jiřím Sovákovi i ostatní postavy, které měly svůj herecký předobraz jsem upravil, protože by podle mého názoru hodně vyčuhovaly a raději jsem „obsadil“ neznámé „herce“, které někoho jen vzdáleně připomínají.

SYMBOLIKA

Tuto část průvodní zprávy s dovolením ponechám prázdnou, ale pokud bude prostor a zájem během obhajoby rád použité symboly a symboliku vyprávění proberu.

LETTERING, SFX A KOLORING

Tuto kapitolu nechávám s dovolením prozatím také prázdnou, jelikož v době elektronického odevzdání je valná část ještě nehotova, snad jen použité písmo je prozatím mé nejoblíbenější Bažant2 s úpravou akcentů umožňujících menší řádkový proklad bez překrytí akcentů, a tedy úspornějšího použití bublin.

Při koloringu jsem myslel hlavně na to aby kresba fungovala už v černobílé variantě bez stupní šedi. Barevnost chci držet na uzdě podle hesla méně je více. Podobně jako černou plochou vymezuji fokus na to důležité v panelu podobným způsobem se chystám využít koloring v kombinaci s naskenovanými strukturami stop štetce, zde je mi jasné, že časté opakování může při výsledné práci působit rušivě, to se také pokusím udržet v mezích, kdy to bude ještě esteticky příjemné a přirozené. Je mi jasné, že moje dlouhé rozmýšlení se občas zvrhne v chování váhavého střelce a pak se dostávám do skluzu, ale věřím, že výslednému produktu moje četné předělávky a opravy a zdržení jen prospějou a rád během července, kdy budou hotové stránky narůstat, dám práci dále k nahlédnutí.

Seznam zdrojů:

1. BURNS, Charles. *Černá díra*. Praha: BB/art, 2008. ISBN 978-80-7381-371-0.
2. Getting High with a Hallucinogenic Toad Prophet, Youtube, nahráno uživatelem: Vice, 7. dubna 2015, <https://youtu.be/cOFSX6nezEY>
3. MARINI, Enrico. *Gipsy*. Přeložil Tomáš BICEK. Praha: BB art, 2002. Komiks (BB art). ISBN 80-7257-770-0.
4. MILLER, Frank. *Drsná škola*. Ilustroval Geof DARROW. Praha: Martin Trojan - 3-JAN, c2013. ISBN 978-80-86839-69-1.

Seznam použité literatury:

1. ČAPEK, K. *Válka s mloky*, 1. vyd. Praha: Maťa, 2018, ISBN: 978-80-7287-233-6.
2. SHOCKERS, D. *Macabros: Konga*, 1. vyd. Windeck: BLITZ-Verlag, 2005. ISBN: 978-3898406024.
3. POWELL, E. *The Goon: Bunch of Old Crap*. 1. vyd. Nashville: Albatross Funnybooks, 2019. ISBN: 978-0-9983792-9-6.
4. BUNN C., CROOK T. *Harrow County*. 1. vyd. Milwaukee: Dark Horse Comics LLC, 2015. ISBN: 978-1-61655-780-5.
5. FELDSTEIN, A., *The EC Archives: Tales From The Crypt Volume 3*, 1. vyd. West Plains: Gemstone Publishing, 2008, ISBN: 978-1603600118.

Resumé:

Cílem práce bylo vytvořit pulp fiction komiks s prvky sci-fi a horroru. Tvůrčím záměrem bylo představit příběh, jenž se odehrává v alternativním univerzu s tajemným ropuším kultem Bufo v pozadí. Délkou odpovídající přibližně dvěma komiksovým sešitům je Bufo koncipován zčásti jako tzv. origin, z něhož by bylo možné dále vycházet nebo na něj případně navázat v pokračování. Komiks postupně nastíní původ ropušího kultu Bufo a představí hlavní postavy příběhu, středoškolské studenty chemie Nikolu a Petra a výzkumníka Richarda. Příběh se dále točí kolem zmizení mladých narkomanů a patřání po nich a v závěru se vrací zpět k Bufo kultu. Seriózní téma jsem chtěl zbavit intelektuálního moralizování, k tomu jsem zvolil i odpovídající kresbu s nadsázkou. Stěžejní pro mě byla v procesu tvorby práce s linkou a plochou a důraz na zobrazení pohybu postav v prostoru komiksové stránky.

Klíčová slova: komiks, pulp fiction, sci-fi, horror, ropucha, kult, origin

Summary:

Target of the thesis was to present a pulp fiction comics incorporating elements of sci-fi and horror genre. The aim was to create an alternative universe story with an ancient mysterious Bufo cult operating in the background. The story is told within a space of two comic book issues and is meant to be partly as an origin story which can be later extended or followed up with a sequel. The comics outlines the origin of the Bufo cult and presents the main characters as follows: chemistry high school students Nikol and Petr and a batrachologist Richard. The story revolves around investigation of mysterious vanishings of young drug users and in the finale returns to the Bufo cult. In order to lighten the story with a serious background I tried to refrain from intellectual moralising and a more cartoon style was chosen. During the process the linework and use of black flat spaces as well as controlling the movement on the page was crucial to me.

Key words: comics, pulp fiction, sci-fi, horror, toad, cult, origin